

Saksdokument

Til porteføljestyrene for i Samstyringsmodellen for høyere utdanning og forskning

Til Porteføljestyrene
Periode September 2023
Sakstype D-sak

Saksansvarlig Divisjonsdirektør
Saksbehandlere Julie Storlie

Langtidsplan for fellestjenester 2024 – 2026

Vedtak i Digitaliseringsstyret

1. Utkast til langtidsplanen er drøftet, og innspill til langtidsplanen tas med i det videre arbeidet.
2. Digitaliseringsstyret ber om at det legges til grunn at kontingentene i 2024 ikke skal overstige KPI-justert nivå fra 2023, med mindre institusjonene tar i bruk nye eller utvidete tjenester
3. Digitaliseringsstyret vedtar en videreført ramme på MNOK 40 i felles investeringsmidler for 2024

Det andre vedtakspunktet er ikke endelig, og vil oppdateres når referat fra Digitaliseringsstyret blir tilgjengelig.

Bakgrunn

Langtidsplanen for fellestjenester 2024 – 2026 ble drøftet i Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning den 8. september 2023. Med bakgrunn i denne saken, er det utarbeidet en drøftingssak til porteføljestyrene. Hensikten er å formidle styringsforventninger fra Digitaliseringsstyret og innspill fra porteføljestyrene før endelig beslutning av oppdatert langtidsplan i DS i november.

Langtidsplanen omfatter investeringstiltak og endringer i den årlige brukerfinansierte kontingenten for produkter i forvaltning. Langtidsplanen behandles to ganger i Digitaliseringsstyret, med drøfting i september og beslutning i november. I perioden september til november vil langtidsplanen drøftes og anbefales av porteføljestyrene. Langtidsplanen oppdateres årlig.

Formålet med langtidsplanen er å bidra til realisering av strategier, mål og handlingsplaner. Planen legger til rette for prioritering, planlegging og finansiering i et treårsperspektiv, og skal gi en helhetsoversikt som bidrar til forutsigbarhet, involvering og bedre beslutninger.

Oppsummering fra Digitaliseringsstyrets drøftingen av investeringstiltak

Investeringsstiltak er igangsatte, planlagte og omsøkte tiltak for kommende treårsperiode. Oppsummeringen under beskriver beslutning, kommentarer og saksunderlag fra drøfting av langtidsplanen.

Styringssignaler fra Digitaliseringsstyret

- Ferdigstille eksisterende tiltak før oppstart av nye tiltak

- Moderniseringen av Felles studentsystem, Nytt opptakssystem og anskaffelsene innen undervisning har høyest prioritet for UH-sektoren
- Planen bør synliggjøre hvordan kostnadsutviklingen holdes nede, både investeringene og driftskostnadene
- Planen bør synliggjøre hvilke gevinst- og nytteeffekter som investeringene og fellestjenestene skal bidra til

Digitaliseringsstyret ønsket bedre innsikt om:

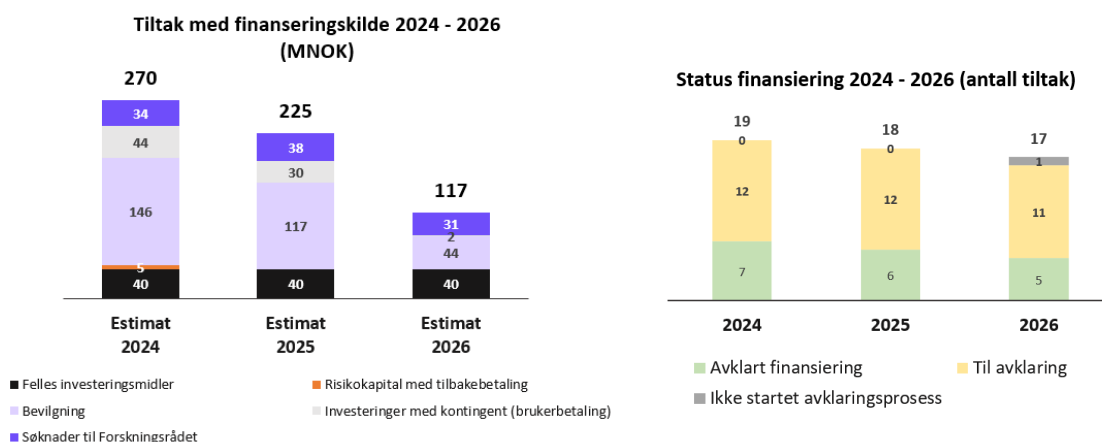
- Innføringsplanen for IAM, og planlagt pris og kostnadsmodell
- Veien videre for Analyseplattformen
- Hvordan Samstyringsmodellen legger til rette for felles prioriteringer om satsingsforslag
- Digitaliseringsstyret ønsket involvering i drøfting av finansieringsmodell med fordeling over statsbudsjettet
- Hvordan kunstig intelligens er vurdert både når det gjelder muligheter og risiko

Det ble også uttrykt støtte for satsingene på bibliometri, Modansa og Microdata.

Finansieringsplan

I 2024 vil det totale investeringsbehovet være i størrelsesorden MNOK 200 til 270. Tallene for fellessøknader sammen med partnere til Forskningsrådet, samt KUDAF og UH-sak beskriver det totale finansieringsbehovet, og ikke Sikt sin andel.

De estimerte beløpene for Forskningsnettet og andre anskaffelser er unntatt offentlighet, og er derfor ikke inkludert i estimatene. Grafene under viser estimert investeringsbehov til tiltak i langtidssperioden, og status for avklaring om finansiering for Sikt.

MNOK 146, tilsvarende 54% av investeringsbehovet er bevilgninger fra statsbudsjettet. Av disse er MNOK 35 ikke avklart og forutsetter politisk prioritering. MNOK 44, tilsvarende 16% er finansiering med kontingent. MNOK 40, tilsvarende 15% er felles investeringsmidler. I 2024 er rammen for felles investeringsmidler tildelt til Felles studentsystem, hvor MNOK 35 er midler til moderniseringen og MNOK 5 er tilbakebetaling av risikokapital (lån) til Sikt. MNOK 34, tilsvarende 13% er søknader til Forskningsrådet. Dette er fellessøknader hvor Sikt samarbeider med andre partnere (OsloMet, UiB, SSB, FHI).

Investeringsbehovet i for 2025 og 2026 viser en nedgang som skyldes; Investeringene i Utdanningsregister, Analyseplattformen og UH-sak vil reduseres fra 2025. Investeringene i KUDAF, Nytt opptakssystem og Felles studentsystem vil reduseres fra 2026. Finansieringssøknadene til Forskningsrådet er under utarbeidelse. Drøftingen i porteføljestyrene gjenstår, og det kan være tiltak som ikke er innarbeidet i planen enda. Fra 2026 vil flere av de pågående tiltakene nærme seg avslutning, og nye digitaliseringsinvesteringer kan planlegges.

Alle tiltakene er beskrevet i vedlegg 1, beskrivelse av tiltak i langtidsplanen og er tilgjengelig på sikt.no.

Tabellen under viser foreløpig investeringsplan for 2024 – 2026. Planen vil oppdateres etter behandling i porteføljestyrene.

Investeringstiltak # (beløp i millioner kroner)	Produktportefølje	Estimat 2024	Estimat 2025	Estimat 2026	Totalt 2024 - 2026	Kommentar til finansierungsbehov	Status avklart finansiering 2024	
Felles investeringsmidler DS						Kommentar		
1	Modernisering av Felles Studentsystem (FS)	Utdanning og administrasjon	40,0	40,0	13,0	93	Det anbefales å øke med MNOK 5 i 2024, 2025 og 2026, slik at kontingenten/brukerbetalingen for FS ikke økes i perioden.	Avklart
2	Nytt tiltak fra 2026 - egen prosess på beslutning ila 2024/25			27,0	27	Prioritert tiltak fra handlingsplanen	Ikke relevant i 2024	
Sum felles investeringsmidler		40,0	40,0	40,0	120			
Risikokapital Sikt - for tilbakebetaling						Kommentar		
3	Felles prosjekt for identitets- og tilgangsstyring (IAM)	Data og infrastruktur	5,0			5	Innføring til nye institusjoner 2023 - 2026. Prisnivå og tilbakebetalingstid er til behandling i porteføljestyret.	Til avklaring
Sum risikokapital		5,0	0,0	0,0	5,0			
Bevilgning Statsbudsjett								
4	Neste generasjon forskningsnett	Data og infrastruktur	?	?	?	0	Tiårig rentefritt statslån med forfall fra 2025. Beløp unntatt offentlighet til prisforhandlinger er ferdige.	Avklart
5	Nytt opptakssystem	Utdanning og administrasjon	72,0	71,3	16,7	160	Satsing over statsbudsjettet	Avklart
6	Utdanningsregister	Utdanning og administrasjon	8,9			9	Bevilgning	Avklart
7	Produktplattform og innovasjon (KUDAF)	Data og infrastruktur	30,0	10,0		40	Bevilgningen til HK-dir. (ikke estimat for Sikts andel)	Avklart
8	Cybersikkerhet for forskning og utdanning	Data og infrastruktur	15,0	15,0	15,0	45	Satsingsforslag	Til avklaring
9	MODANSA: Datasamlinger om det norske samfunnet	Forskning og kunnskapsressurser	8,0	9,0	8,0	35	Satsingsforslag	Til avklaring
10	Utvikling av nasjonal infrastruktur for bibliometri	Forskning og kunnskapsressurser	2,5	4,4	4,5	11	Satsingsforslag	Til avklaring
11	Analyseplattformen	Utdanning og administrasjon	10,0	7,5	2,5	20	Satsingsforslag	Til avklaring
Sum bevilgning		146,3	117,2	44,2	307,7			
Investeringer med kontingent						Finansieringskilde		
12	UH-sak – saksbehandling og arkiv	Utdanning og administrasjon	22,0	7,0	?	29	Brakerfinansiering med kontingent. Prosjektet er forsknet, estimater oppdateres høsten 2023.	Til avklaring
13	FEIDE: Datadeling for innovasjon og forskning	Data og infrastruktur	10,5	11,0	?	22	Finansiert av Udir. Estimaten oppdateres høsten 2023.	Til avklaring
14	Anskaffelse og integrasjoner/migrasjon: LMS, Digital eksamen, Plagiatkontroll	Utdanning og administrasjon	10,0	10,0		20	Brakerfinansiering med kontingent. Estimaten oppdateres høsten 2023.	Avklart
15	Fornylse biblioteksystem	Forskning og kunnskapsressurser	1,5	1,5	1,5	5	Bruk av oppspart kontingent. Styres av konsortiestyret.	Avklart
Sum investeringer med kontingent		44,0	29,5	1,5	75,0			
Samarbeids-søknader til Forskningsrådet						Finansieringskilde		
16	Microdata	Forskning og kunnskapsressurser	22,0	25,0	22,0	69	Felles søknad til Forskningsrådet. Sikt, SSB og FHI partnere.	Til avklaring
17	ACCESS Life Course Database: Upgrade, Expansion and Innovation	Forskning og kunnskapsressurser	2,6	3,6	3,3	10	Felles søknad til Forskningsrådet. OsloMet er eier og Sikt er bidragsyter.	Til avklaring
18	KODEM: Koordinerte online-paneler, demokrati og styresett i Norge	Forskning og kunnskapsressurser	?	?	?	?	Felles søknad til Forskningsrådet. UIB er eier og Sikt er bidragsyter. Estimaten er under utarbeidelse.	Til avklaring
19	Generations and Gender Programme Norway	Forskning og kunnskapsressurser	9,9	9,8	5,9	26	Felles søknad til Forskningsrådet. SSB er eier og Sikt er bidragsyter. Usikkerhet om estimaten.	Til avklaring
20	NorARTnet	Data og infrastruktur	?	?	?	?	Felles søknad til Forskningsrådet under utarbeidelse. Estimaten er under utarbeidelse.	Til avklaring
Sum søknader Forskningsrådet		34,5	38,4	31,2	104,1	Søknad til Forskningsrådet.		
Totalt finaiseringsbehov til Sikt		194,3	182,2	99,2	475,7			
Totalt finansierungsbehov 2024 - 2026		269,8	225,1	116,8	611,8	Forskningnett og LMS, Digital eksamen og Plagiatkontroll er ikke inkludert i totalen		

Endringer i årlig kontingent for fellestjenester (brukerbetaling)

Hensikten med å legge frem endringer i kontingent (brukerbetaling) er å skape forutsigbarhet og dialog i forkant av kostnadsvarsel, og dermed tilrettelegge for samstyrte budsjettprosesser for fellestjenester i sektoren.

Det er foreløpig identifisert mindre oppdateringer i langtidsplanen for kontingent/brukerbetaling, fra versjonen som ble presentert for Digitaliseringsstyret i november 2022. Endringene gjelder UH-sak og

Analyseplattformen, hvor innføringsplanene vil bli oppdatert etter avklaring i henholdsvis Eiermøtet for UH-sak, og porteføljestyret for Utdanning og administrasjon høsten 2023.

Det er lagt opp til drøfting av endringer i kontingent i porteføljestyrene, nye endringer og oversikt over konsekvenser av reviderte innføringsplaner, vil tilgjengeliggjøres i oppdatert underlag til møtet med Digitaliseringsstyret i november.

Tabellen under beskriver kostnadsendringer for kontingent (brukerbetaling) som skyldes endringer utover ordinær prisvekst. Endringer kan eksempelvis være nye produkter, nye kontrakter med underleverandører med nye priser eller økt funksjonalitet/omfang av produktene. Det bemerkes at dette er estimater. Eksempelvis vil estimatene for IAM oppdateres etter behandling i Porteføljestyret DI. Porteføljestyrene og styringsgrupper/eiergrupper vil vurdere eventuelle andre endringer og oppdatere estimatene før beslutning i Digitaliseringsstyret i november.

#	Produkter (tall i millioner kroner)	Divisjon/ produktportefølje	Prognose 2023	Endring 2024	Endring 2025	Endring 2026	Kommentar til kostnadsvarsel 2025
1	UH-Sak	Utdanning og administrasjon	0,0	18,8	23,5	0,0	Prosjektet er forsinket, og tidslinje for innføring og kostnadsnivå for forvaltning vil bli revidert. Prosjektet eies av UH-21.
2	Analyseplattform	Utdanning og administrasjon	0,0	2,5	?	?	Veien videre med tilhørende innføringsplan for Analyseplattformen er til vurdering i porteføljestyret for Utdanning og administrasjon. Estimaterne vil oppdateres høsten 2023. Kostnadsvarsel for Analyseplattformen sendes separat
3	IAM	Data og infrastruktur	5,0	?	?	?	Kostnadsvarsel gjelder fra det tidspunkt IAM tas i bruk og sendes separat. Prisnivå for betalingsmodell og tidshorisont for tilbakebetaling er til vurdering.
4	Zoom/videokommunikasjon	Data og infrastruktur	13,0	?	0,0	0,0	Anskaffelse pågår, estimerte endringer er unntatt offentlighet.
5	Cris/NVA (Brage for 2022/2023)	Forskning og kunnskapsressurser	0,0	10,0	0,0	0,0	Tidslinjen for innføringen er endret fra 2023 til 2024.
6	LMS, digital eksamen og plagiat-kontroll, til andre leverandører	Utdanning og administrasjon	43,0	?	?	?	Anskaffelser pågår, estimerte endringer er unntatt offentlighet.
7	Estimert effekt av lavere prisutvikling enn konsumprisindeks	Sikt	Estimat oppdateres høsten 2023				
Sum endringer		Sikt		31,3	23,5		

Det sendes flere kostnadsvarsler for fellestjenester. Kostnadsvarsel for 2024 sendes medio oktober 2023. Foreløpig kostnadsvarsel for 2025 sendes første kvartal 2024, som innspill til institusjonenes langtidsbudsjett. For felles investeringsmidler og for produkter under innføring, eksempelvis UH-sak og IAM, sendes det separate kostnadsvarsler til institusjonene det er relevant for.

Kostnadsreduksjoner

Ved behandlingen av langtidsplanen i Digitaliseringsstyret i november 2022, ble det etterspurt underlag for diskusjon om kostnadsreduksjoner. En første drøfting ble gjennomført i Digitaliseringsstyret i september 2023. Porteføljestyrene skal også gjennomføre tilsvarende drøfting, og komme tilbake til anbefalinger til endelig vedtak i Digitaliseringsstyret i november.

Sikt jobber med kostnadsreduksjoner både ved å levere produkter og tjenester som muliggjør kostnadsreduksjoner hos institusjonene, og ved å automatisere, redusere kompleksitet og andre virkemidler for å holde kostnadsutviklingene nede i egen virksomhet. Det gjøres også prioriteringer for å unngå økte kostnader i langtidsperioden, og mersalg som øker bruken av produktene får å oppnå skalafordeler ved at flere tar del i spleiselaget.

Investeringsplanen er redusert med MNOK 23 ved at TILDE er tatt ut av planen. Analyseplattformen er tatt ut fra felles investeringsmidler og det vil jobbes med alternativ finansiering, tilsvarende MNOK 10 i redusert investering for UH-21. Alternativ finansiering for Analyseplattformen bør forankres i porteføljestyret, slik at anbefalingene i størst mulig grad støtter opp om felles mål og prioriteringer.

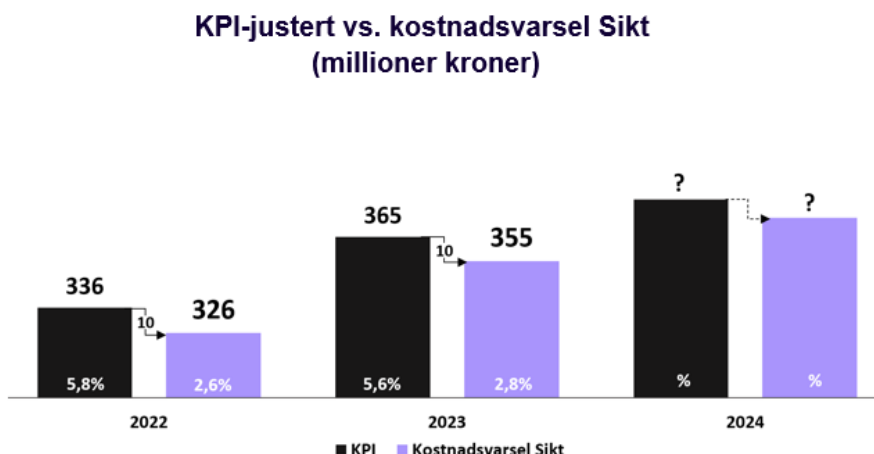
Etter sammenslåingen til Sikt er det gjort en rekke grep for å effektivisere og redusere kostnadene:

- Effektivisering av administrative funksjoner ved blant annet en sammenslåing av tre avdelinger
- Det hentes ut synergieffekter gjennom intern standardisering av plattformer
- Det hentes ut synergieffekter gjennom deling av spesialistkompetanse på anskaffelser, produktdesign og metode

- Det effektiviseres gjennom sammenslåing til felles servicesenter og beredskaps-/overvåkningstjenester

Sikt har derfor hatt en prisøkning som ligger lavere enn den underliggende pris- og kostnadsutviklingen i 2023. For forhåndsvarslede produkter, har Sikt en ambisjon om lavere prisøkning enn økningen i KPI også for 2024. Hva det endelige beløpene blir, vil avklares etter drøfting i porteføljestyrene og når statsbudsjettet med KPI for 2024 er offentlig. Tabellen under viser kostnadsvarslede priser fra Sikt vs. tilsvarende priser KPI-justert.

Sikt vurderer utfasing og større grad av valgfrihet i produktporteføljen, samt sammenslåing og avvikling av produkter. Produktene Teams Community og UH-Skype er faset ut, disse utgjorde MNOK 7 i årlige faktureringer til sektoren. Det pågår forhandlinger om nye rammeavtaler for Zoom, som vil gi muligheter for en ny vurdering av videre bruk. Her kan den enkelte institusjon vurdere en overgang til kun bruk av Teams, også til undervisning, og derav spare kostnader fra Zoom. Fristen for tilbakemelding fra institusjonene er 1. oktober 2023. IntArk er i dag en obligatorisk tjeneste med en årlig kostnad på ca MNOK 10 (MNOK 6 USIT og MNOK 4 Sikt). I dialog med USIT vurderes det om denne skal omgjøres som frivillig slik at kun de som benytter den betaler for den.

Det jobbes også mer langsiktig med kostnadsreduksjoner. Mulighetsrom for endret finansieringsmodell til omfordeling over statsbudsjettet i stedet for fakturering kan gi positive momseffekter som utgjør en reduksjon på 11-13% på en del tjenester.

Videre prosess for langtidsplanen, inkludert dialogen om kostnadsutviklingen

Tilbakemeldingene fra Digitaliseringsstyret er gjengitt i dette saksunderlaget og vil tas med i drøftingen i porteføljestyrene. Porteføljestyrene bør i tillegg til den strategiske prioriteringen og finansieringsplanleggingen drøfte gevinst- og nytteplan, avhengigheter og risiko. De endelige anbefalingene vil legges frem for beslutning i Digitaliseringsstyret i slutten av november.

Tiltakene i langtidsplanen følges opp gjennom Samstyringsmodellen, og status rapporteres hvert tertial.

For endringer i kontingent vil det utarbeides kostnadsvarsler både for 2024 og 2025, som sendes til institusjonene henholdsvis høsten 2023 og ila første kvartal 2024. Kostnadsvarsel for felles investeringsmidler og nye produkter som tas i bruk til ulike tidspunkt sendes separat.

Vedlegg

1. Beskrivelse av tiltakene i langtidsplanen per portefølje